

Tilburg University

Epiloog

Groenhuijsen, M.S.

Published in:
Schaderegeling en conflictbemiddeling

Publication date:
1989

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
Groenhuijsen, M. S. (1989). Epiloog. In *Schaderegeling en conflictbemiddeling: Verslag van een studiedag 16 december 1988* (pp. 26-27). Nederlandse Federatie van Reclasseringsinstellingen.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Prof. dr. M.S. Groenhuijsen

Epiloog

De dag is een succes, de goede mensen hebben met elkaar gepraat en er blijkt toch nog steeds veel wederzijds ongerief te zijn dat vandaag iets verminderd is. De stereotypen zijn iets opgeheven maar er is in de meeste werkgroepen afgesproken dat er nader overleg nodig en wenselijk is. Iedereen onderschrijft onmiddellijk het belang van hechtere samenwerking in relatie tot de schaderegeling.

De stellingen 1 en 6 van het eerste gedeelte worden ten aanzien van de schaderegeling gedeeld. op het punt van de conflictbemiddeling zijn wat nuanceringen aangebracht. Toch zijn er verschillende groepen die hebben gezegd: het ligt tamelijk moeilijk wat daar precies onder verstaan moet worden. Het is een groot probleem om dat met vrijwilligers te doen. In een groep is ook opgemerkt dat het tijdstip waarop die conflictbemiddeling plaats zou kunnen vinden heel moeilijk te bepalen is, omdat het verwerkingsproces van het slachtoffer en de beleving van het delict door de dader helemaal niet in de tijd synchroom lopen. Het moment waarop de ene en de andere partij in staat is en er prijs op stelt met de andere van gedachten te wisselen, kan sterk uiteenlopen en dat is een heel sterk complicerende factor. Die conflictbemiddeling ligt helemaal niet zo eenvoudig.

Dan is er gesproken over de civiele procedures. Zou je die eenvoudiger moeten maken? Natuurlijk is niemand er tegen als het civiele recht beter wordt geregeld. Maar als het gaat om schadevergoeding voor slachtoffers van misdrijven dan vang niet iedere werkgroep daar nou al te veel heil in.

De reclassering zou in een vroege fase van de procedure aandacht moeten besteden aan de schadeloosstelling van slachtoffers. Dat is een standpunt dat door een grote meerderheid wordt ingenomen. Als in een eerder rapport wordt gesproken over een engere versus een ruimere taakopvatting, kan worden vastgesteld dat deelnemers vanuit de NFR, die hier vandaag zijn, in meerderheid ook vinden dat het schadeherstel tot hun taak behoort. Maar dan wordt er op aangedrongen dat dat niet als een slimmigheidje zou moeten - dus niet als

een soort koehandeltje van: zeg nou maar dat je de schade wilt vergoeden, want dan krijg je een weekje of een maandje minder. Er wordt door verschillende werkgroepen op aangedrongen dat er ook wordt gestreefd naar een serieuze beleving van de verantwoordelijkheid dat mensen toch inderdaad onder ogen moeten proberen te zien wat hun daad teweeg heeft gebracht bij de slachtoffers, omdat dat eigenlijk een reële bijdrage zou kunnen leveren aan de preventie voor de toekomst.

Wat zijn concrete afspraken die moeten worden gemaakt? Daarover ging het tweede gedeelte. Ten eerste is naar mijn idee terecht opgemerkt dat er enorme verschillen zijn per regio. Per arrondissement kan zelfs de plaatselijke situatie sterk verschillen. Sommige slachtofferhulpverleningsburo's lopen al vele jaren en zijn er inmiddels aan toe om heel structurele duidelijke afspraken te maken met de reclassering. In die situatie zou dat ook snel uitgewerkt kunnen worden. Maar een ander buro, dat eigenlijk pas heel kort bestaat, merkt op "Ik ben blij als ik een voet in het politieburo krijg, al blij als ik überhaupt klanten krijg". En dan is het nog erg vroeg om al over te gaan tot het maken van bindende afspraken met vertegenwoordigers vanuit de reclassering, want dat zou er heel gemakkelijk toe kunnen leiden dat die afspraken niet goed nageleefd kunnen worden. Dat zou alleen maar leiden tot irritaties.

Dus denk ik dat het verstandig is dat er in de werkgroepen is afgesproken dat nader overleg zal worden gevoerd, waarbij dan de plaatselijke situatie en de situatie in het arrondissement gewoon in beschouwing kan worden genomen.

Een van de werkgroepen heeft nog een soort schema gemaakt van een 3-partijen beraad. Het beraad zou niet alleen tussen slachtofferhulpverlening en reclassering moeten plaatsvinden, maar het OM zou daarbij moeten worden betrokken. Dat zou dan kunnen gaan over 5 onderwerpen:

- 1) hoe benaderen we het slachtoffer en de dader in relatie tot elkaar;
- 2) welke rol speelt de politie hierin;

3. de consequenties van de schadebemiddeling voor het vervolgingsbeleid; daar zouden afspraken over moeten worden gemaakt;
4. de mogelijkheden en invloed van rapportage van slachtofferhulp;
5. het wederzijds informeren over elkaars functioneren.

Deze werkgroep stelt voor om er een 3-partijen beraad van te maken. Er is in andere werkgroepen op gewezen dat ook de rol van de raadsman bijzonder belangrijk kan zijn bij de schadebemiddeling, dat ook dan op een eerder moment vaak in de procedure al een goede regeling getroffen zou kunnen worden.

Andere deelnemers van vandaag hebben er op gewezen dat ook de Raad voor de Kinderbescherming een belangrijke partner zou kunnen zijn in het overleg als het gaat om heel jeugdige verdachten.

Er kunnen grote belangen op het spel staan om niet direkt heil te zoeken in het traditionele strafrechtelijke manier van afdoen van een zaak.

De executie is het grootste probleem. Als er al een regeling kan worden getroffen, is daarmee de zaak niet af. Als je afsprekt dat de dader geld zal betalen aan het slachtoffer, heeft daarmee het slachtoffer zijn geld nog niet. Dat is een kwestie die in twee van de stellingen aan de orde wordt gesteld en in het tweede gedeelte zijn besproken. Het gaat toch om de vraag: moeten er niet voorzieningen worden getroffen om die incasso wat efficiënter te maken, moet er niet een rekening ergens worden geopend, moet er niet een fonds worden gecreëerd waardoor op de een of andere manier niet het slachtoffer het risico van wanbetaling loopt?

In de werkgroep is daarover gesproken en het blijkt dat aan dergelijke ideeën nogal wat haken en ogen vastzitten. Het is wel degelijk gewenst dat niet het slachtoffer alle risico's van wanbetaling draagt, maar het is ook weer een te eenvoudige oplossing om dan te zeggen: laat maar een bureau voor slachtofferhulp een girorekening openen en die rekening beheren dan komt de zaak wel in orde.

Het is dus onmiskenbaar een punt van overleg waarbij waarschijnlijk de overkoepelende organisatie NFR en LOS een rol zullen moeten spelen.

Laatste opmerking:

We hebben het over de hulp aan slachtoffers, tegelijkertijd ook over betere behandeling van daders. Dit is een zeldzaam geval, zou ik willen

zeggen, waarin we, als we het aanpakken zoals vanmorgen mevrouw Smit heeft voorgesteld, nu eens een keer niet een tijdvak tegemoet gaan, waarin hetzij het slachtoffer, hetzij de dader in de belangstelling staat, maar waarin we zoeken naar oplossingen van problemen waarvan zowel de dader als het slachtoffer kunnen profiteren. En daarmee natuurlijk ook de gehele rechtsgemeenschap. Laten we eerlijk zijn: als er een delict is gepleegd, dan verstoort dat de rechtsvrede, er ontstaat commotie in de samenleving. Die onrust, dat ongenoegen kan het beste worden weggenomen als iedereen ziet, als alle omstanders kunnen waarnemen, dat op een behoorlijke manier wordt gereageerd op dat delict.

Ik denk dat het een gemeenschappelijke ervaring van de meeste van ons is, dat die omstanders vinden dat schadeloosstelling een essentieel onderdeel is van een behoorlijke reactie op het delict. En als het slachtoffer fatsoenlijk is behandeld, schade vergoed heeft gekregen, dan blijkt ook dat de wraakgevoelens helemaal niet meer zo sterk zijn als wel eens wordt aangenomen en als ook wel eens in de media wordt gesuggereerd. Dan blijkt dat in heel veel gevallen de rechtsgemeenschap er genoeg mee neemt dat die schadeloosstelling en het tonen van verantwoordelijkheidsgevoel ook een voldoende reactie is.

Ik denk dus dat het een gemeenschappelijk belang is van de reclassering en de slachtofferhulpverleningsbeweging: het terugdringen van het strafrecht. Niet uit onmacht, maar omdat we het gevoel hebben dat we een betere manier van reageren hebben gevonden, waar eigenlijk iedereen mee tevreden is. Het is niet zomaar te realiseren. Dat is zoiets als een visioen; een visioen waar gelukkig ook kamerbrede politieke support voor bestaat. Ik denk dat het prettig is op zo'n studiedag, als ieder vandaag vanuit zijn eigen perspectief heeft gezien dat we daar met zijn allen een stapje verder in kunnen komen.